การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายในช่วงเวลา 12 ปี (2525-2537)

วท
587.7
ว4

(นายสุรศักดิ์ เรืองจันทร์
หัวหน้าฝ่ายจัดทำงบประม

Royal Forest Department Library

BK0003200

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

ปริญญา

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม -

สาขา ภาควิชา

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายในช่วงเวลา 12 ปี (2525-2537)

Changing of Land Use Pattern in Songkhla Lake Basin Area in 12 Years (1982-1994)

นามผู้วิจัย นายประชัน มีบุญ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ ..... วันที่ 15 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2539

(รศ.ดร. เอิบ เขียวรื่นรมณ์)

กรรมการ .....

(ดร.ดรรชนี อมฤทธิ์)

กรรมการ .....

(ผศ.ประสงค์ สงวนธรรม)

หัวหน้าภาควิชา .....

(ศ.ดร.เกษม จันทร์แก้ว)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....

(ศ.ดร.ธรรมศักดิ์ สมบาตย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ... เดือน ... พ.ศ. ...

965-40
Scan เสร็จเรียบร้อย
9 ม.ค. 61

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายในช่วงเวลา 12 ปี (2525-2537)

Changing of Land Use Pattern in Songkhla Lake Basin Area in 12 years (1982-1994)

โดย

นายประชัน มีบุญ

ห้องสมุดกรมป่าไม้

00002237

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

พ.ศ. 2539

นายประชัน มีบุญ 2539 : การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายในช่วงเวลา 12 ปี (2525-2537) ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประธานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. เอิบ เขียวรื่นรมณ์ 124 หน้า

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายในช่วงเวลา 12 ปี (2525-2537) มีวัตถุประสงค์เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่อยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 เฉพาะปี พ.ศ.2525-2537 เป็นช่วงเวลา 12 ปี โดยการนำข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ.2525, 2531 และ 2537 มาทำแผนที่นำไปซ้อนทับกับแผนที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อหาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยข้อมูลในแผนที่ปี พ.ศ.2525 เป็นข้อมูลพื้นฐาน และนำข้อมูลในแผนที่ปี พ.ศ.2531 และปี พ.ศ.2537 มาเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยวิธี Time Series พร้อมทั้งหาความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดินโดยวิธี Multiple regression และ Stepwise regression

ผลการศึกษาสัดส่วนการใช้ที่ดินโดยเฉลี่ยของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี พ.ศ.2525-2537 ทั้ง 5 ประเภท คือ พื้นที่เมือง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่ว่างเปล่า พบว่า พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ 1 มีพื้นที่เมือง 1% พื้นที่เกษตรกรรม 70% และพื้นที่ป่าไม้ 29% ไม่มีแหล่งน้ำ และพื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ 2 มีพื้นที่เกษตรกรรม 68% พื้นที่ป่าไม้ 32% ไม่มีพื้นที่เมือง พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ 3 มีพื้นที่เมือง 1% พื้นที่เกษตรกรรม 69% และพื้นที่ป่าไม้ 30% ไม่มีพื้นที่แหล่งน้ำและพื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ 4 มีพื้นที่เมือง 2% พื้นที่เกษตรกรรม 96% และพื้นที่ป่าไม้ 2% ไม่มีพื้นที่แหล่งน้ำและพื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ 5 มีพื้นที่เมือง 7% พื้นที่เกษตรกรรม 64% พื้นที่ป่าไม้ 7% พื้นที่แหล่งน้ำ 21% และพื้นที่ว่างเปล่า 1%

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาทั้ง 5 ชั้น มีแนวโน้มที่ไม่แน่นอน ดังนั้น จึงควรจะกำหนด ทิศทางการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำให้ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของแต่ละชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ เพื่อให้พื้นที่ลุ่มน้ำสามารถใช้ประโยชน์และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนยิ่งขึ้นในอนาคต

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่อประธานกรรมการ 15/พ.ย./39

Prachan Meeboon 1996 : Changing of Land Use Pattern in Songkhla Lake Basin Area in 12 years (1982-1994). Master of Science (Environmental Science), Major Field Environmental Science, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor : Associate Professor Irb Kheoruenromne. 124 pages.

A study on land use change of Songkhla Lake Basin during a 12 year period (1982-1994) aims to analyze the change in land use and factors affecting the change within the framework of watershed classes 1, 2, 3, 4 and 5 in the period. The analysis includes drafting maps based on land use and forest area data of the years 1982, 1988 and 1994 and overlaying these maps on watershed classification map of the Songkhla Lake Basin to determine the change of land use in the area using data of 1982 as bases. Trend of land use change was analyzed using Time Series method, and relationship among land use types was determined by Multiple Regression and Stepwise Regression.

Results of the study reveal the following ratios of average areas for five land use types in the Songkhla Lake Basin inclusive of urban area, agricultural area, forest area, water source area and idle lands during 1982-1994. Watershed class 1 area consists of 1 percent urban, 70 percent agricultural and 29 percent forested without water source or idle lands. Watershed class 2 area consists of 68 percent agricultural and 32 percent forested with no other types of land use. Watershed class 3 area consists of 1 percent urban; 69 percent agricultural and 30 percent forested without other types of land use. Watershed class 4 area consists of 2 percent urban, 96 percent agricultural and 2 percent forested, without other two types. And, watershed class 5 consists of 7 percent urban, 64 percent agricultural, 7 percent forested with 21 percent of water source area and one percent of idle lands.

The change of land use in all five watershed classes of the Songkhla Lake Basin does not show any consistent trend. Therefore, it appears necessary to define a proper direction on land use of the basin based on potential of each area according to soil and water conservation principles so that it would enhance the sustainable use and development of the basin in the future.

Prachan Meeboon
Student's Signature

Irb Kheoruenromne 13 / May / 96
Thesis Advisor's Signature

Royal Forest Department Library

คำนิยม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์ เพราะได้รับความกรุณาจากหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เอิบ เขียวรื่นรมณ์ ในฐานะประธานกรรมการที่ปรึกษาที่ได้ให้แนวทาง คำแนะนำ ข้อคิดเป็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ดรรชนี เอมพันธ์ ในฐานะกรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสงค์ สงวนธรรม ในฐานะกรรมการที่ปรึกษาวิชารอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ก่อโชค จันทวรางกูร ในฐานะผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำข้อคิดเห็นเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์นี้ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เกษม จันทร์แก้ว และคณาจารย์ ภาควิชาอนุรักษ์วิทยาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีแก่ข้าพเจ้า พร้อมกันนี้ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน และศูนย์สำรวจทรัพยากรการเกษตรด้วยดาวเทียม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และสาขาการจัดการลุ่มน้ำทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้อง ที่ได้ให้กำลังใจ การสนับสนุน และวางรากฐานการศึกษาให้กับข้าพเจ้าตั้งแต่ต้นตลอดมา

ประชัน มีบุญ

พฤษภาคม 2539